Posudek školitele bakalářské práce

Autor práce: Bc. Lucie Zíková

Název práce: Vztah pláče a prosociálního chování u dospělých osob: pilotní experimentální studie

Školitel: Mgr. Kateřina Lukavská, Ph.D.

Bakalářská práce Lucie Zíkové se zaměřuje na problematiku komunikační funkce pláče u dospělých, konkrétně vztahem mezi percepcí plačící dospělé osoby a ochotou jí pomoci.

V teoretické části autorka představuje pláč v kontextu sociálně psychologického výzkumu a shrnuje dosavadní poznatky o pláči. Zabývá se definicí epizody pláče, faktory ovlivňujícími prožívání pláče a představuje současné poznatky o funkcích pláče. Dále se zabývá sociální kognicí a prosociálním chováním ve vztahu k pláči.

Oceňuji vysokou informativnost a přehlednost teoretické části. Ta je rozdělena do tří oddílů (pláč, sociální situace a prosociální chování) a autorka v každém oddíle logicky postupuje od obecnějších poznatků až k poznatkům specifickým pro dané téma. Obzvláště bych chtěla upozornit na kapitolu 2.3, ve které autorka aplikuje poznatky sociální kognice na komunikační funkci pláče a kapitolu 3.2, kde autorka uvádí výsledky dosavadních výzkumů o vztahu mezi pláčem a prosociálním chováním. Jako velice přínosnou také hodnotím kapitolu 1.2, ve které autorka představuje a kriticky reflektuje metody dosavadních výzkumů pláče u dospělých. Poznatky prezentované v teoretické části jsou podány srozumitelně a s porozuměním a jsou relevantní a aktuální – autorka čerpala takřka výhradně z odborných cizojazyčných článků. Celkově uvádí v seznamu literatury 42 titulů.

V empirické části Lucie Zíková prezentuje vlastní pilotní experimentální studii, ve které jednak ověřovala předpoklad, že pláč u přihlížejících zvyšuje prosociální chování (ochotu pomoci), jednak zjišťovala hlavní limity takového šetření. Studentku je třeba pochválit za pečlivou přípravu experimentu do nejmenších detailů, což umožnilo relativně hladký průběh sběru dat a zajistilo použitelnost výsledků. Experiment byl realizován v laboratoři Myslab za využití záznamové techniky a následně analytického programu Interact. Autorka s každým respondentem absolvovala také individuální debriefing (polostrukturovaný rozhovor), který byl rovněž nahráván a data z něj autorka následně přepsala a analyzovala prostřednictvím softwaru Atlas.ti. V rámci výzkumu respondenti rovněž vyplňovali PANAS dotazník (měření aktuální

nálady). Tato data byla spolu s kvantitativními daty z Interactu analyzována ve statistickém programu JASP. Metodologická část práce je velmi zdařilá, studentka prezentuje dostatečně přesně a detailně výzkumné otázky, experimentální proceduru, soubor respondentů i postup analýzy dat. Také vlastní výsledky jsou prezentovány přehledně a srozumitelně a interpretovány přiměřeně a přesně (jako příklad může sloužit třeba kapitola 5.5, kde autorka uvádí výsledky testování hlavní hypotézy práce). Vzhledem ke druhému cíli práce (zjistit limity experimentálního zkoumání vlivu pláče na prosociální chování) je velmi přínosné zařazení kvalitativní analýzy následných debriefingových rozhovorů, která přinesla zajímavé výsledky (např. nepozornost respondentů k slzám nebo pasivita jako forma prosociálního chování). Celkově je výzkum Lucie Zíkové díky preciznímu zpracování velmi dobře využitelný pro další výzkumníky v oblasti pláče a prosociálního chování, a to i přes relativně malý výzkumný vzorek (18 respondentů).

Z pozice školitele pak vedle kvality zpracování teoretické i empirické části práce oceňuji zejména iniciativu, pracovitost, samostatnost, zodpovědnost a odvahu, s jakou se Lucie Zíková zhostila tvorby své bakalářské práce a vřele ji **doporučuji k obhajobě**.

V Praze, 21.5. 2018

Mgr. Kateřina Lukavská, Ph.D.